

سیطره بوروکرات‌ها بر تیم اقتصادی دولت

نیما نامداری

دووزار تخانه مهم اقتصادی وزیر نداشتند و منطقی باید در روزهای آینده تعیین تکلیف شوند. این نگرانی وجود دارد که وزرای پیشنهادی به مجلس توانایی کافی برای اداره این دووزار تخانه مهم را دارند و نیز انتخاب آنها به عنوان یک سیگنال مثبت که نشان دهنده اصلاح جهت گیری های اقتصادی دولت باشد در جامعه تلقی خواهد شد یا خیر. متأسفانه شنیده‌ها و قرائن از فرآیند انتخاب وزرا به این نگرانی هادامن می‌زند.

برای اینکه ارزشیابی گزینه‌های وزارت صرفاً به قضاوت اشخاص تقلیل نیابد (اگرچه قضاوت اشخاص هم در جای خود مهم است) لازم است چارچوبی برای دسته‌بندی ویژگی‌های حرفه‌ای - سیاسی مدیران ارشد اقتصادی داشت. با کمی ساده‌سازی می‌توان مدیران ارشد اقتصادی را به سه دسته تقسیم کرد: بوروکرات‌ها، تکنوکرات‌ها و سیاست‌گذاران اقتصادی.

بوروکرات کسی است که معمولاً دانش تخصصی چندانی ندارد و اعتبار حرفه‌ای خود را از سابقه کار اجرایی و ارتباطات شخصی اش کسب می‌کند. او نه سیاست‌گذار است نه مهندس، توانایی او در کار با دیوانسالاری دولتی و شناخت و زیر و بم نظام اداری است. بوروکرات‌ها تحول ایجاد نمی‌کنند، بوروکرات‌ها جهت‌گیری‌های سیاستی را تغییر نمی‌دهند آنها مجری سیاست‌هایی هستند که دیگران تدوین کرده‌اند. بوروکرات خوب مجری خوبی است یعنی می‌تواند سیاست‌هایی را که به او ابلاغ شده در نظام اداری به اجرا درآورد چون توان مدیریت ذی‌نفعان را دارد، توان لابی‌گری دارد، ضوابط و قوانین را می‌شناسد، توازن قدرت را می‌فهمد و خلاصه بلد است از سازمان‌های کند وی‌انگیزه و بی‌ضمانت‌سال کار یکشود. بوروکرات خوب حتی یک سیاست اشتباه را به خوبی اجرا می‌کند و بوروکرات بد حتی در اجرای سیاست درست هم ناکام می‌ماند. بوروکرات‌ها مدیران جلسه هستند زیرا جلسات و کمیته‌ها و شوراهای آنها امکان تعامل و مانور قدرت می‌دهند. سیاست‌گذار هم کسی است که دانش تخصصی در حوزه پایه‌ای دارد. سیاست‌گذار اقتصادی، اقتصاددان واقعی است. به تأثیرات متقابل سیاست‌ها فکر می‌کند و مدام درگیر تحلیل متغیرهای اقتصادی است. سیاست‌گذار اقتصادی خودش مستمراً مطالعه می‌کند و دانش فشردی دارد، در عین حال متصل به موسسات تحقیقاتی و دانشگاه‌هاست که او را به روز نگه دارند. او پشت میز نشین است اما از جلسات طولانی و بی حاصل فراری است. سیاست‌گذار ضرورتاً توان اجرانداز و قوی‌ل کونامد و قطعی نمی‌تواند بدهد اما بلندمدت‌تر از پیش‌بینی می‌کند و هشدارهای کلیدی می‌دهد. سیاست‌گذار نسبی نگر است و باید توان ارزیابی بستر تحقق سیاست‌ها و تبعات اجرایی آنها را داشته باشد اما مسوولیتی در قبال تغییر آنها ندارد. در یک نظام اقتصادی مطلوب هر سه گونه مدیران بالانتیاز هستند. به شرط آنکه در جای درست قرار گیرند و در یک‌ساز و کار تصمیم‌گیری و نظارت منسجم با هم هماهنگ شوند. حال با استفاده از دسته‌بندی فوق می‌شود تا حدی الگوی انتصاب مقامات ارشد اقتصادی در دولت فعلی را تحلیل کرد. دو نکته واضح است:

۱- رئیس‌جمهور بوروکرات‌ها را دوست دارد. نزدیک‌ترین افراد به رئیس‌جمهور که در دفتر وی و معاونت‌ها حضور دارند از همین گروه هستند. وزارت‌تخانه‌های کلیدی و مشاوران اصلی یاز ابتدای این دسته تعلق داشته یا به تدریج در دو سال اخیر در کنترل آنها قرار گرفته است. این بوروکرات‌ها معمولاً حرف‌شنو هستند و از خود نظری ندارند و بر اساس توازن قوا رفتار خود را تنظیم می‌کنند زیرا اساساً مزیت‌شان در همین توان تعامل با همه است. به خصوص که در سال‌های اخیر بسیاری از این بوروکرات‌ها در دانشگاهی در گوشه و کنار ایران (یا بعضاً دنیا) مدرک اقتصاد هم گرفته‌اند و روزومه آنها رسانه‌پسند شده اگر چه کاملاً بوروکرات هستند.

۲- دولت دوازدهم الگوی روشنی برای انتصاب مدیران بر اساس اقتضات دستگاه دیده نمی‌شود. مثلاً سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و بانک مرکزی که دو بازوی اصلی رئیس‌جمهور برای سیاست‌گذاری اقتصادی هستند از ابتدای دولت در کنترل بوروکرات‌ها بوده است. امروز بر امور اقتصادی و دارایی که بیشتر وزارت‌دارایی است تا اقتصاد و جنبه اجرایی و دیوان‌سالارانه آن به جنبه سیاست‌گذاری کاملاً برتری دارد در دولت اول یک اقتصاددان بود که بیشتر برای سیاست‌گذاری اقتصادی مناسب بود. در عین حال معلوم نیست سیاست‌گذاری اقتصادی توسط چه کسانی انجام می‌شود.

لایحه CFT در مجلس تصویب شد

لبخند بازار ارز به ریزش قیمت‌ها

امین قلعه‌ای

دیروز بالاخره پس از کش و قوس‌های فراوان لایحه CFT در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید. آخرین لایحه FATF عنوان کنوانسیون CFT برای مجلس شورای اسلامی است و دیروز به تصویب رسید و بازار ارز هم به سرعت واکنش نشان داد؛ به نحوی که با انتشار خبر تصویب این لایحه قیمت دلار که تا شنبه با نرخ ۱۳ هزار و ۳۰۰ تومان معامله می‌شد، برای ساعاتی حتی وارد کانال ۱۱ هزار تومانی شد. پیش از تصویب این لایحه بسیاری از فعالان اقتصادی و کارشناسان بازار پیش‌بینی کرده بودند که در صورت تصویب آن قیمت‌ها باز هم سریع‌تر نزولی خواهد داشت که پیش‌بینی‌ها درست از آب درآمد. حال و هوای بازار ارز دیروز از میدان فردوسی تا سبزه میدان علائم سقوط قیمت ارز را نشان می‌داد و غالب شلوغی‌های آن برای فروش انواع ارز از سوی مردم و حتی دلالان بود. البته برخی از دلالان به دنبال خرید انواع ارز از جمله دلار، یورو و لیر از مردم به قیمت پایین هستند.

وضعیت بازار ارز بعد از تصویب CFT

فعالان بازار ارز و سکه از ساعات ابتدایی دیروز در انتظار تصمیم مجلس درباره این لایحه بودند زیرا آخرین لایحه از لوائح ارسال دولت

برای تعیین تکلیف همکاری ایران با گروه ویژه اقدام مالی (FATF) بود. مهلت تمدید شده ایران برای تعلیق در فهرست سیاه این گروه که نهاد سیاست‌گذار در زمینه مبارزه با تأمین مالی تروریسم و پولشویی در جهان به شمار می‌رود، ماه اکتبر جاری (مهر-آبان) پایان می‌یابد و ایران برای تأمین نظر این گروه بین‌المللی باید هر چه سریع‌تر برخی اصلاحات را در قوانین و مقررات خود اعمال می‌کند. با همین رویکرد دولت چهار لایحه به مجلس ارسال کرده بود که از این میان «اصلاح قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم» تبدیل به قانون شده بود و دو لایحه «الحاق ایران به کنوانسیون مبارزه با جرائم سازمان یافته فراملی (پالرمو)» و «اصلاح قانون مبارزه با پولشویی» به دلیل رد شدن در شورای نگهبان و اصرار مجلس بر نظر خود، راهی مجمع تشخیص مصلحت نظام شده‌اند. «الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مقابله با تأمین مالی تروریسم» یا همان سی‌اف‌تی آخرین قطعه رای‌پازل بود که سرانجام با ۱۴۳ رای موافق نمایندگان به تصویب رسید و مخالفت ۱۲۰ نماینده، رای ممتنع ۵ نماینده و شرکت نکردن ۳ نماینده دیگر در رای‌گیری به تصویب رسید. همانگونه که کارشناسان و دولتمردان پیش‌بینی

می‌کردند، تصویب این لایحه بر بازار ارز و سکه اثر مثبت داشت و بر ریزش نرخ‌ها افزود زیرا این پیام را به بازار داد که با وجود تحریم‌های یکجانبه آمریکا، کانال‌های پولی و مراودات بانکی ایران با سایر کشورها از جمله چین، روسیه و اعضای اتحادیه اروپا همچنان باز خواهد بود و مشکلی برای تجارت خارجی ایران پیش نمی‌آید. با این اوصاف و آنگونه که روابط عمومی اتحادیه طلا و جواهر گزارش داد، دیروز و تا لحظه تنظیم این گزارش هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح جدید سه میلیون و ۷۷۰ هزار تومان، هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم سه میلیون و ۶۲۰ هزار تومان و هر نیم سکه یک میلیون و ۸۶۰ هزار تومان عرضه می‌شد. همچنین واحدهای صنفی هر ربع سکه را یک میلیون و ۲۵ هزار تومان و سکه گرمی را ۶۳۵ هزار تومان می‌فروختند ضمن آنکه هر گرم طلای خام ۱۸ عیار ۳۵۴ هزار تومان و هر مثقال طلا یک میلیون و ۵۳۵ هزار تومان به فروش رفت؛ بهای هر اونس طلا یک هزار و ۲۰۳ دلار محاسبه شد. بر این اساس دیروز در صرافی ملی ایران بهای خرید هر یورو ۱۳ هزار و ۴۵۰ تومان و نرخ فروش آن ۱۳ هزار و ۵۵۰ تومان بود و هر دلار آمریکا نیز برای خرید از شهروندان ۱۱ هزار و ۸۰۰ تومان و برای فروش ۱۱ هزار و ۹۰۰ تومان اعلام نرخ شده بود. همچنین در این صرافی نرخ

تاخیر در تصویب نهایی لایحه الحاق ایران به کنوانسیون CFT، فضای «عدم اطمینان» را برای عوامل اقتصادی تشدید خواهد کرد. از همین رو باید امیدوار بود که شورای نگهبان با تأیید مصوبه مجلس شورای اسلامی راه را برای مقابله با تهدیدهای ناشی از تحریم‌ها هموار کند

خرید هر درهم امارات ۳۳۰۰ تومان و بهای فروش آن ۳۴۰۰ تومان ذکر شد. دیروز، همچنین بانک‌ها هر دلار را ۹۹۵۰ تومان از مردم خریداری می‌کردند و نرخ هر یورو در بانک‌های عامل فروش ارز مسافرتی ۱۱ هزار و ۸۰۰ تومان بود. این نرخ‌ها و نیز فضای روانی ناشی از تصویب لوائح چهارگانه مرتبط با همکاری ایران با گروه ویژه اقدام مالی سبب شده نرخ‌ها در بازار تعدیل شود.

اگر لایحه تصویب نمی‌شد گروه ویژه اقدام مالی ۴۱ توصیه برای همکاری با کشورهای دارد که تاکنون ۳۷ مورد آنها از سوی ایران اجرا شده و چهار توصیه باقی مانده است. برای اجرای این چهار توصیه، دولت چهار لایحه به مجلس

شورای اسلامی ارائه داد؛ اصلاح قانون پولشویی، اصلاح قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم، لایحه کنوانسیون مبارزه با جرایم سازمان یافته (پالرمو) و لایحه کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم (CFT). تاکنون سه مورد از این لوائح در مجلس بررسی شده است اما هم‌چنان در راهروهای شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت نظام برای تصویب نهایی در تردد هستند و از این‌ها لایحه کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم هم چنان در مجلس مورد بحث بود. نشست بعدی گروه ویژه اقدام مالی (FATF) در مورد وضعیت ایران قرار است ۱۴ تا ۱۹ اکتبر برگزار شود. FATF یک

سازمان بین‌دولتی است که در سال ۱۹۸۹ با ابتکار جی ۷ با توجه به سیاست‌های مبارزه با پول‌شویی تأسیس شد. این سازمان در سال ۲۰۰۱ عملیات مبارزه با تأمین مالی تروریسم گسترش یافت. در مسیر زمان فعالیت‌های این گروه گسترده‌تر شد و در نتیجه در سال ۲۰۱۲ مقابله با تأمین مالی فعالیت‌های اشاعه‌ای نیز به مأموریت این گروه اضافه شد و در همین سال، آخرین باریش توصیه‌های خود را برای مقابله با جرایم مالی (تأمین مالی تروریسم، تأمین مالی فعالیت‌های اشاعه‌ای، پولشویی و...) منتشر کرد. عنوان این توصیه‌نامه «استانداردهای بین‌المللی در مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم و اشاعه‌گری» است. FATF میزان پیشرفت کشورهای عضو در زمینه پیاده‌سازی توصیه‌های این گروه را رصد می‌کند. همچنین پیشرفت تصویب و اجرای توصیه‌های گروه در سطح جهان را نیز نظارت می‌کند. بر اساس همین رصد و نظارت گروه کاری اقدام مالی، کشورها را به سه دسته تقسیم کرده است. یک دسته کشورهایی هستند که از نظر این گروه کاملاً بر توصیه‌ها منطبق بوده و آنها را اجرا کرده‌اند که بیشتر کشورهای توسعه یافته هستند. گروه دوم کشورهایی هستند که در حال پیشرفت و تطبیق با استانداردهای مشخص شده هستند. دسته آخر کشورهایی هستند که همکاری با این گروه نداشته‌اند و لذا کشورهای دارای خطر پولشویی و تأمین مالی

تصویب لایحه الحاق به کنوانسیون CFT بر بازار ارز و سکه اثر مثبت داشت و بر ریزش نرخ‌ها افزود زیرا این پیام را به بازار داد که با وجود تحریم‌های یکجانبه آمریکا، کانال‌های پولی و مراودات بانکی ایران با سایر کشورها از جمله چین، روسیه و اعضای اتحادیه اروپا همچنان باز خواهد بود و مشکل چندانی برای تجارت خارجی ایران پیش نمی‌آید

تروریسم هستند. این دسته خود به دو شاخه تقسیم می‌شوند. یک دسته کشورهایی که علیه آنها «اقدام متقابل» انجام نمی‌شود. دسته دیگر آنها می‌باشند که علاوه بر بودن در لیست سیاه علیه‌شان اقدام متقابل نیز صورت می‌گیرد. به عقیده بسیاری از اقتصاددانان، «عدم اطمینان»، دشمن اصلی توسعه اقتصادی است. مادامی که شرایط عدم اطمینان بر فضای تصمیم‌گیری عاملان اقتصادی حاکم است، تصمیم‌گیری‌ها و کنش‌های عاملان اقتصادی منطقی نخواهد بود. به عقیده کارشناسان، تاخیر در تصویب لوائح چهارگانه دولت و وحشت از تشدید مشکلات در مبالغت مالی با سایر کشورها، اقتصاد ایران را در فضای «عدم اطمینان» بیشتری قرار داده است. حال با در نظر گرفتن مهلت قانونی برای اظهار نظر شورای نگهبان در مورد این لایحه باید گفت، تاخیر در تصویب نهایی لایحه الحاق ایران به کنوانسیون CFT، فضای «عدم اطمینان» را برای عاملان اقتصادی تشدید خواهد کرد، به طوری که عاملان اقتصادی داخلی در این وضعیت نخواهند توانست تصمیم‌گیری کنند و غالب کنش‌های تأثیرگذار آنها بر اقتصاد کشور به تعویق خواهد افتاد. ادامه این روند قطعاً پیامدهای ناشی از تحریم‌های ظالمانه آمریکا علیه ایران را تشدید خواهد کرد. از همین رو باید امیدوار بود که شورای نگهبان با تأیید مصوبه مجلس شورای اسلامی راه را برای مقابله با تهدیدهای ناشی از تحریم‌ها هموار کند.

کند و رضایت‌مندی مردم را هم در این زمینه بیش‌تر کند. به گزارش ایسنا، دریافت آبونمان تلفن‌های ثابت در مصوبه کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات توسط دیوان عدالت‌اداری ابطال شد اما طی دو ماه گذشته هنوز وضعیت دریافت این آبونمان یا بازگشت هزینه‌هایی که تاکنون دریافت می‌شده به مشتری‌کان مشخص نیست. از طرفی مسوولان حوزه ارتباطات این تصمیم را اقدامی عجولانه و غیر کارشناسی می‌دانند و معتقدند با این کار، روند توسعه کند خواهد شد که این موضوع هم در نهایت به ضرر مشتری‌کان خواهد بود.

رویکرد جدید با آن‌ها تعامل داشته باشیم و زیرساخت‌هایی را که FCP‌ها نیاز دارند در اختیارشان قرار می‌دهیم. صدری همچنین خاطر نشان کرد: از برنامه‌های جدی ما کسب درآمد از حوزه دیتاست و باید در آمد دیتا را با توجه به ظرفیت شش‌بکه بالا ببریم. بیش‌تر تلاش می‌کنیم با شرکت‌هایی که در این حوزه فعال هستند، تعاملی داشته باشیم و سرویس‌هایی روی دیتا ارائه دهیم. این سرویس‌ها در قالب‌های مختلف از جمله VOD و خدمات ارزش افزوده است. ما تلاش می‌کنیم اقداماتی روی شبکه انجام دهیم که کیفیت را بهتر

آبونمان تلفن ثابت برنگردد، تعرفه‌ها افزایش می‌یابد

مدیر عامل شرکت مخابرات ایران:

پیگیری‌های خودمان، این اعتراض را به دیوان عالی منتقل کردیم و امیدواریم مژمژ ثمر قرار گیرد. حذف آبونمان هم چنین موضوع نگره‌داری و توسعه مخابرات را دچار مشکل می‌کند و متضرر اصلی این موضوع علاوه بر مخابرات خود مردم هستند. امیدواریم دیوان این رای را برگرداند یا بتوانیم با افزایش تعرفه آن را جبران کنیم. مدیر عامل شرکت مخابرات ایران در پاسخ به اینکه آیا افزایش تعرفه ناراضی مردم را در پی ندارد، گفت: تلاش می‌کنیم با افزایش کیفیت کاری کنیم که ناراضی نباشند. ما باید درآمدها را افزایش دهیم و تنها راه هم این است که روی دیتا و سرویس‌های ارزش افزوده سرمایه‌گذاری کنیم. علاوه بر اینکه درآمد ما از تلفن ثابت است، برای افزایش درآمد باید یک برنامه‌ریزی مناسب روی دیتا داشته باشیم.

هزینه کابل کشی داخل ساختمان برای فیبر نوری فعال رایگان است

صدری در پاسخ به اینکه آیا روند توسعه در

مدیر عامل شرکت مخابرات ایران با بیان اینکه متضرر اصلی حذف آبونمان تلفن ثابت، علاوه بر مخابرات، خود مردم هستند، از تلاش برای برگرداندن این آبونمان خبر داد و تأکید کرد در غیر این صورت ممکن است تعرفه‌ها افزایش پیدا کند. سیدمجید صدری در گفت‌وگو با ایسنا درباره حذف آبونمان تلفن ثابت، اظهار کرد: ما هزینه‌نگه‌داری از تلفن ثابت را می‌پردازیم که بخشی از این هزینه از طریق آبونمان جبران می‌شود و حذف این آبونمان به ما خسارت ۷۰۰ تا هزار میلیاردی خواهد زد. اما قصد افزایش تعرفه و واگذاری تلفن ثابت را نداریم و این هزینه همان ۲۰۰ هزار تومان است. وی ادامه داد: لغو آبونمان و مصوبات رگولاتوری توسط دیوان عالی کشور تقریباً بین ۷۰۰ تا ۱۰۰۰ میلیارد از درآمد سالانه مخابرات را کم می‌کند و این موضوع به شرکت مخابرات آسیب جدی وارد می‌کند. ما از طریق وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و